

ماجرای مشاغل: پرورش گیاهان دارویی

تحلیل خودمونی مشاغل
گروه نویسندگان مدرسه ملی فناوری ایران

مدرسه ملی
فناوری ایران

بنیاد توسعه
باشگاه‌های
دانش‌آموزی

چکیده: ما ایرانی‌ها از قدیم‌الایام پزشکی توانا و حرفه‌ای زیادی داشتیم. پزشکی که در زمانی که امکانات زیادی هم نبود، با هر چیزی که در طبیعت وجود داشت بیماری‌های سختی رو درمان می‌کردن! اونا برای این کار از چیزای مختلفی از جمله گیاهان دارویی استفاده می‌کردن. امروز هم که دنیا پیشرفته‌تر شده و پزشک‌ها بیشتر با داروهای شیمیایی و دست‌ساز سر و کار دارن، همچنان روی تأثیر گیاهان دارویی مطالعه می‌شه و حتی خیلی وقتا این گیاه‌ها به شکل کاملاً علمی و دقیق به صورت قرص و شربت در میان و فروخته می‌شن تا روی سلامت تأثیر مناسبی بزارن.

خیلی وقت‌ها هم این گیاهان به همون شکل طبیعی خودشون و نهایتاً به شکل خشک شده فروخته می‌شن تا مصرف بشن. امروز می‌خوایم در مورد شغلی حرف بزنیم که پیوند خیلی محکمی با گیاهان دارویی خورده!

معرفی شغل پرورش گیاهان دارویی

شغلی که امروز با معرفی اون در خدمتتون هستیم، شغل پرورش گیاهان دارویییه. کافیه یه سری به بعضی عطاری‌ها بزنین و یا این که آمار مصرف گیاهان دارویی و صنایع مربوط به این گیاهان رو نه تنها توی ایران، بلکه توی جهان ببینین! برخی از آمارها می‌گن که کسب‌وکارهای مرتبط با گیاهان دارویی در رتبه سوم اقتصاد دنیا قرار دارن. خب، حالا واضحه که پرورش گیاهان دارویی چه رونقی داره. این شغل به پرورش‌دادن گیاهانی می‌پردازه که میشه از اونا استفاده دارویی کرد. گیاههایی مثل زعفران، آویشن، بابونه، رزماری، اسطوخودوس و خیلیای دیگه که اگر سری به آشپزخونمون بزنیم، احتمالاً چند مورد از اونا رو پیدا می‌کنیم!

گفته میشه بیش از ۸۰۰۰ گونه گیاه خوراکی و مفید توی ایران وجود داره که ۳۰۰۰ گونه‌ی اون خواص دارویی دارن. از این ۳۰۰۰ گونه بین ۱۷۰ تا ۲۰۰ گونه پرورش پیدا می‌کنن و فروخته میشن و بقیه‌شون به صورت خودرو از طبیعت به دست میان. حالا شما می‌تونین با مطالعه‌ی شرایط خودتون، شرایط محل زندگیتون و خیلی فاکتورهای دیگه، چند نمونه از این گیاه رو انتخاب کنین و پرورش بدین. اینطوری می‌تونین خیلی راحت کسب‌وکار خودتون رو که مبتنی بر پرورش گیاهان دارویییه راه‌اندازی کنین.

تاریخچه پرورش گیاهان دارویی

شغل پرورش گیاهان دارویی تاریخچه‌ی دور و درازی دارد. از دوران خیلی قدیم انسان‌ها برای درمان خودشان از گیاهان استفاده می‌کردند و برای این که این مواد رو کنار خودشان داشته باشند، اونا رو پرورش می‌دادند تا مثلاً در زمانی که به آویشن نیاز پیدا کردند، لازم نباشه به مسیر طولانی تا کوه طی کنن تا کمی آویشن بیارن! پزشک‌ها و داروسازهای معروف ایرانی زیادی هم به پرورش این گیاه‌ها مشغول بودن و روشون آزمایش می‌کردن. توی اروپا خیلی دیرتر استفاده و پرورش گیاهان دارویی شروع شد و اونا از قرن ۱۸ تازه به پرورش گیاهای دارویی رو آوردن. در قرن ۱۹ و ۲۰ هم آزمایش‌های دقیق‌تر روی انواع گیاه‌های دارویی انجام شد تا بشر متوجه بشه دقیقاً چه خاصیتی توی مثلاً گیاه آویشن باعث بهبود سرماخوردگی می‌شه؟ در حال حاضر هم تعداد خیلی زیادی شرکت دارویی در ایران و هم چنین جهان وجود دارن که به صورت علمی از این گیاه‌ها استفاده می‌کنن. شرکت باریج اسانس کاشان یکی از همین شرکت‌هاست که بسیار شناخته شده ست و حتی محصولات بر پایه گیاهان دارویی خودش رو صادر هم می‌کنه.

کاربرد پرورش گیاهان دارویی

خب کاربرد شغل پرورش گیاهان دارویی از اسمش تا حد زیادی مشخصه! همون‌طور که پیداست این گیاهان رو پرورش می‌دن تا از خواص دارویی اون‌ها استفاده کنن. به جز این که از این گیاه‌ها به صورت مستقیم برای درمان استفاده می‌شه و یا از اون‌ها به عنوان مواد اولیه بسیاری از داروهای شرکتی استفاده می‌کنن، در غذاها و صنایع دیگه هم ازشون استفاده می‌شه. مثلاً از زعفران یا آویشن به صورت مستقیم در غذا استفاده می‌شه و طعم و رنگ خوبی به اون می‌بخشه. محصولات آرایشی و بهداشتی زیادی هم از این گیاه‌ها تولید می‌شن. مثلاً جالبه بدونین که رزماری به عنوان یه گیاه دارویی یکی از مواد اصلی آرایشی و بهداشتی رو تشکیل می‌ده و حتی در شامپوها هم بسیار کاربردی. گرفتن عرق‌های گیاهی از این گیاه‌ها هم کاربرد دیگه‌ایه که پرورش گیاهای دارویی داره. بعضی از این گیاه‌ها مثل گل محمدی و یاس و نرگس برای گرفتن عطر هم خیلی مناسبن.

نحوه شروع کردن

برای ورود به شغل گیاهان دارویی می‌تونین هم از طریق تحصیل در رشته‌های مربوط به این شغل مثل داروسازی و یا خود رشته‌ی پرورش گیاهان دارویی وارد بشین و هم می‌تونین یه دوره در مورد خصوصیات و ویژگی‌های گیاه‌هایی که می‌خواین پرورش بدین ببینین و بعد وارد بشین.

می‌تونین این دوره رو توی مراکز علمی بگذرونین و یا این که مدتی کنار دست کسی که به این کار مشغوله فعالیت کنین. بعد از اون باید زمین کشاورزی مورد نظرتون و گیاههایی که قصد پرورش دادنشون رو دارین انتخاب کنین.

یادتون نره یکی از چیزهایی که توی این شغل خیلی مهمه بازاریابی صحیحه. شما باید بتونین با بازاریابی مناسب افرادی که به محصولات شما نیاز دارن رو پیدا کنین و بهشون بفروشین. شرکت‌هایی که از گیاهای دارویی برای تولید محصولاتشون استفاده می‌کنن، عطاری‌ها، افرادی که به شغل‌هایی مثل گرفتن عرق این گیاه و یا اسانسشون مشغولن و شغل‌هایی از این دست باید با شما در ارتباط باشن. شما می‌تونین بعد از پرورش گیاه‌های دارویی ای که انتخاب کردین، خودتون هم اونا رو بفروشین. مثلاً اگر یکی از گیاههایی که انتخاب کردین زعفرونه، می‌تونین خودتون به بسته‌بندی و فروش این گیاه اقدام کنین تا از این طریق سود زیادی به دست بیارین. هم چنین شما می‌تونین مثلاً با پرورش گل محمدی و تولید گلاب از این گل و یا مربای گل محمدی و عطر و محصولات دیگه‌ی مربوط به این گیاه درآمد کسب کنین. در واقع شغل پرورش گیاهای دارویی جای گسترش خیلی خیلی زیادی داره.

آینده و بازار کار شغل گیاهان دارویی در ایران

توی سال‌های اخیر خیلی از مردم ما به جای استفاده از داروهای شیمیایی، ترجیح دادن تغییر سبک زندگی بدن و به سمت گیاهای دارویی برن. درسته که متأسفانه بعضی افراد سوءاستفاده‌گر هم وارد این صنعت شدن اما افرادی هم هستن که به صورت دقیق و علمی و حتی دانشگاهی و آکادمیک در مورد این گیاهها تحقیق می‌کنن و توصیه می‌کنن که برای پیشگیری و درمان خیلی از بیماری‌ها از اونا استفاده بشه. به جز کارکردهای پزشکی کارکردهای زیبایی و غذایی این گیاهها هم خیلی افزایش پیدا کرده. به خاطر این افزایش تقاضا، بازار کار پرورش گیاهای دارویی توی ایران خیلی خوب ارزیابی می‌شه.

البته جالبه بدونین توی جهان هم به همین شکله و پیش‌بینی میشه تا سال ۲۰۵۰ تجارت مربوط به گیاهای دارویی آنقدر گسترش پیدا بکنه که رقم‌های امروزی چیزی حدود یک درصد از پولی باشه که در سال ۲۰۵۰ در این زمینه به گردش در میاد!

مهارت‌های لازم برای پرورش گیاهان دارویی

مهارت‌های لازم برای ورود به این شغل در درجه‌ی اول مهارت‌های کشاورزیه! شما باید بدونین که چه گیاه‌هایی رو پرورش می‌دین و چطوری باید ازشون مراقبت کنین تا با بیشترین کیفیت ممکن برداشت بشن. باید از خواص این گیاه‌ها به خوبی اطلاع داشته باشین. در درجه دوم همون طور که گفتیم باید بازاریابی خوبی داشته باشین تا برای تولیداتتون مشتری پیدا کنین. باید به این کار علاقه داشته باشین و به فکر توسعه‌دادن کسبوکار خودتون در ادامه باشین تا بتونین به بهترین وجه ممکن سود کنین.

در این مقاله از یکی از جالب‌ترین شغل‌ها صحبت کردیم که آینده درخشانی هم داره.

مدرسه ملی
فناوری ایران